

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 106/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Vlastimilom Klepáčom, advokátom, Krmanova 16, Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 9 Co 251/2018 zo 17. apríla 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 71/2020 z 12. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 251/2018 zo 17. apríla 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Cdo 71/2020 z 12. augusta 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovateľka zároveň navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) a vedenou okresným súdom pod sp. zn. 29 C 132/2014 domáhala proti žalovanému [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) zaplata sumy 25 500 eur s príslušenstvom s odôvodnením, že žalovaný ako konateľ sťažovateľky previedol žalovanú sumu postupne v období od júla

do augusta 2010 z účtu sťažovateľky na svoj osobný účet, pričom túto sumu žiadnym spôsobom nezdokladoval ani nevrátil.

2.1. Okresný súd rozsudkom z 9. novembra 2016 zviazal žalovaného žalovanú sumu s príslušenstvom sťažovateľke zaplatiť. Na základe odvolania žalovaného krajský súd uznesením z 28. septembra 2017 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že jeho úlohou bude opätovne posúdiť nárok sťažovateľky (žalobkyne), t. j. vysporiadať sa s otázkou, z ktorých skutkových okolností vyplýva záver o plnení bez právneho dôvodu, čím sa žalovaný mal bezdôvodne obohatiť na úkor sťažovateľky, a zároveň konštatoval potrebu zaoberať sa otázkou, či prípadne nejde o nárok na náhradu škody.

2.2. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom z 28. februára 2018 opätovne zviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľke žalovanú sumu s príslušenstvom. O podanom odvolaní žalovaného rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom zo 17. apríla 2019, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, a to tak, že žalobu sťažovateľky zamietol.

3. Najvyšší súd napadnutým uznesením z 12. augusta 2020 dovolanie sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu zo 17. apríla 2019 odmietol, pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozsudku krajského súdu uvádza, že *„odôvodnenie odvolacieho súdu nie je dostatočné. Odvolací súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil... Záver prijatý krajským súdom, že výška škody v konaní nebola preukázaná, sa extrémne vymyká pravidlám logiky a je v príkrom rozpore so zisteným skutkovým stavom.“*. Podľa názoru sťažovateľky v súdnom konaní dostatočne preukázala porušenie právnej povinnosti žalovaným, v dôsledku čoho jej vznikla škoda, a taktiež príčinnú súvislosť medzi jej vznikom a porušením povinnosti žalovaným, čo aj konkrétnejšie v ústavnej sťažnosti rozviedla. Pritom poukázala aj na judikatúru najvyššieho súdu a vychádzajúc z nej vyvodila, že *„v prípade, že odvolací súd mal za preukázané, že sťažovateľ mal voči žalovanému pohľadávku ale nie nárok na náhradu škody, mal v súlade s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a nie zmeniť a žalobu zamietnuť. Sťažovateľ sa rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach ocitol v pozícii bez súdnej ochrany, kedy má voči žalovanému nespornú pohľadávku, ktorá ale nie je nárokom z bezdôvodného obohatenia ani nárokom z náhrady škody.“*

5. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti týkajúce sa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým, ako to z petitu ústavnej sťažnosti vyplýva, taktiež malo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označených práv, obsahuje len konštatovanie, že ho sťažovateľka navrhuje zrušiť, lebo *„zostalo osamotené, strácalo by rozumný zmysel a odporovalo by to princípu právnej istoty.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorému vytýka jeho nedostatočné odôvodnenie, a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktoré je potrebné zrušiť, lebo by strácalo rozumný zmysel a odporovalo by princípu právnej istoty, ak by ostalo „osamotené“.

7. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

III.1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu:

8. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

9. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, bolo prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľka aj využila (a to bez toho, aby v ústavnej sťažnosti tvrdila, že niektorá z jej dovolacích námietok nebola v dovolacom konaní uplatniteľná), a jej námietkami obdobnými námietkam uplatneným v ústavnej sťažnosti sa zaoberal najvyšší súd ako súd dovolací. Z uvedeného dôvodu sa vo veci sťažovateľky uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

11. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

11.1. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

11.2. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

12. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným právam sťažovateľky je potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť v tejto časti nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, ako napadnuté uznesenie najvyššieho súdu malo poškodiť sťažovateľku na ňou označených právach, pretože absentuje odôvodnenie, teda argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí týkajúcich sa porušenia označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu. Zjednodušene povedané, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, prostredníctvom derogácie ktorého by mohla sťažovateľka dosiahnuť taký účinok aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu (ako to zodpovedá reťazcu subsidiarity, na ktorého konci je ústavný súd), nepostačuje len napadnúť, ale je proti jeho obsahu potrebné uplatniť konkrétne (ústavnoprávne relevantné) námietky. Rozhodne nepostačuje okolnosť uvedená v závere ústavnej sťažnosti, že by napadnuté uznesenie najvyššieho súdu „*zostalo osamotené, strácalo by rozumný zmysel a odporovalo by to princípu právnej istoty*“. Nejde totiž o relevantnú a adresnú argumentáciu atakujúcu najvyšším súdom prezentované závery.

13. Ústavný súd zdôrazňuje, že v ústave a v zákone o ústavnom súde má presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde).

14. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka podala ústavnému súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej absentujú konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu ňou označených práv a slobôd napadnutým uznesením najvyššieho súdu (ústavnoprávne relevantné odôvodnenie ústavnej sťažnosti, pozn.).

15. Vo svojej doterajšej judikatúre ústavný súd už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa v danom prípade navyše zastúpeného kvalifikovaným právnym zástupcom, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Všeobecne formulovaný subjektívny názor

sťažovateľa o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k jeho namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver formulovať aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

16. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

17. Ústavný súd dodáva, že podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a v) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedeného v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až u) ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

18. Vzhľadom na to, že nedostatok odôvodnenia, ktoré predstavuje podstatnú náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy, nemožno považovať za odstrániteľný nedostatok v štádiu konania po uplynutí lehoty ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde, ústavný súd v okolnostiach daného prípadu sťažovateľku na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti spočívajúcich v nedostatočnom odôvodnení ústavnej sťažnosti nevyzýval.

19. Pretože predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúce s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2021

Libor Duľa
predseda senátu